

Stockholm 2025-06-12

Angående förslag till Naturvårdsverkets föreskrifter om åtling och användning av åtlar vid jakt, NV-02778-21

Djurskyddet Sverige tackar för möjligheten att få komma med synpunkter på förslaget.

Allmänna bestämmelser om åtling

I konsekvensutredningen står att bestämmelse enligt 8 § medger att jakt får bedrivas med hjälp av åtel på flera sätt än genom traditionell så kallad vaktjakt, exempelvis genom att låta jakthundar göra spårupptag vid åtel. Detta är mycket otydligt för oss eftersom bestämmelsen 8 § lyder *Jakt får endast bedrivas vid åtel där åtling skett i enlighet med bestämmelserna i dessa föreskrifter*. Vi ser inte att det i övrigt framkommer i föreskrifterna att åteljakt innebär att man får använda hund för upptag av spår. Den enda definition av vad jakt vid åtel innebär hittar vi i Naturvårdsverkets föreskrifter om förvaltning av stora rovdjur, där definitionen lyder "Jakt som bedrivs med hjälp av åtel", vilket inte ger någon vägledning alls. Därför ställer vi oss frågande till hur man i konsekvensutredningen kommit fram till att spårupptag med hund får göras vid åtelplats.

Vi anser att jakt med hjälp av åtel endast ska vara tillåten vid vakjakt. Det är inte etiskt försvarbart att använda åtel vid upptagning av spår med hund, förutom om det gäller eftersök av skadat eller påskjutet djur. Om det är eftersök som åsyftas i konsekvensutredningen måste det förtydligas. Om syftet är att åtel ska kunna användas som spårupptag för drivande hund ser vi detta som oetiskt och inte i linje med god jaketik och vad jaktlagen säger om att viltet ska visas hänsyn. Att använda en åtel för att sedan spåra vilt med hund direkt därifrån begränsar djurets chans att komma undan, skapar etiska problem kring rättvis jakt och riskerar att bli en alltför effektiv metod med låg jaktetisk standard.

Särskilda bestämmelser om åtling för jakt på björn

Etablering av åtel inför licensjakt av björn föreslås till den 15 juli, en dryg månad innan licensjakten får påbörjas. Vi menar att det finns risk för att björnar vänjer sig vid mänsklig närvaro, sk habituering, om åtel får etableras så långt före licensjaktens start. Det kan i förlängningen leda till att björnar kan söka sig till mänsklig bebyggelse eller mänsklig närvaro i naturen. Vi anser att en åtel för björnjakt inte bör anläggas tidigare än cirka en vecka innan licensjaktens början. Naturvårdsverket konstaterar i konsekvensutredningen att åtlarna i Skandinaviska björnprojektets forskning lockade till sig björnar från flera kilometers håll, sannolikt minst 5,5 km. Detta menar vi visar att en åtel inte behöver anläggas en dryg månad innan licensjakten påbörjas, eftersom björnarna kommer att lockas till åteln från stora arealer. Med beaktande av de risker det innebär att locka stora rovdjur till mänsklig aktivitet ser vi det som mycket riskabelt att anlägga åtlar för björn en månad innan licensjaktens början. Vi vill inte ha björn i skogarna, som habituerats till mänsklig aktivitet och det finns ingen garanti för att samtliga björnar som lockats till åteln kommer att fällas.

Risker för habituering, samt hänsyn till tamdjur

Vi anser att det i konsekvensutredningen inte tagits tillräcklig hänsyn till risken att viltet tillvänjs mänskliga miljöer, vilket kan leda till att djuren blir mindre skygga för människor. Det är mycket viktiga aspekter eftersom de viltkonflikter som redan nu finns riskerar att byggas på. Vi ser det därför som viktigt att man väger in risken för att viltet habitueras och blir mindre skygga för mänsklig aktivitet. Denna etologiska kompetens ser vi ofta saknas i Naturvårdsverkets föreskriftsarbete.

Vi menar även att det måste tas hänsyn till djur i beteshagar samt på fäbodan vid placering av björnåtlar. Det saknas bestämmelser om detta och det kan få stora konsekvenser för djurägare om en åtel placeras i närheten av tamboskap.

För Djurskyddet Sverige

Åsa Hagelstedt
Generalsekreterare

Anna Lundvall
Sakkunnig